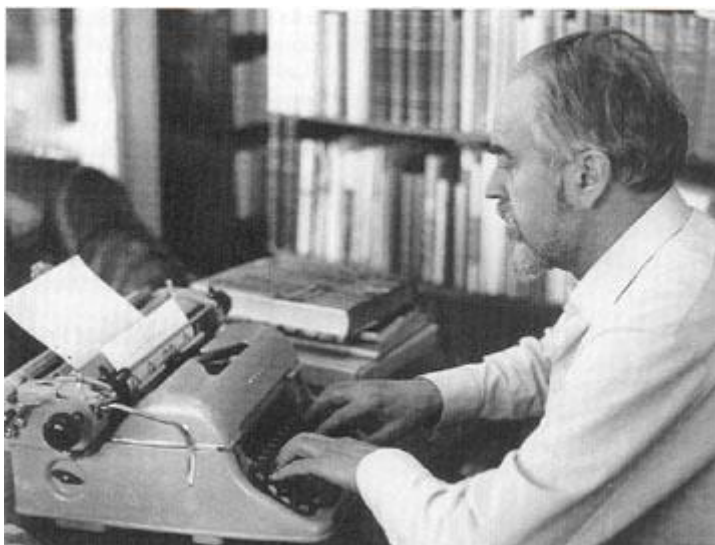

Hatten utav för KFF

av Tor Englund

Carl Emil Englund

Nils Ferlin och Carl Emil Englund träffades redan på det glada - eller möjligen sorgsna - 20-talet i Klarakvarteren i Stockholm. Carl Emil jobbade då som föreståndare i konsum, först på Söder och sedan i ett litet samhälle, Tangen, som låg alldeles intill Ulvsundasjön i Mälaren. Carl Emil var dessutom en flitig och aktiv skribent i den syndikalistiska tidningen Brand. Tidningen drevs av C J Björklund (f.d. majestätsförbrytare som suttit av detta brott på Långholmen) och Emil Manus, som ibland kallades för tidningens economichef. Detta var dock en något egendomlig titel helt enkelt av den anledningen att Brand saknade ekonomi. Hur den ändå kunde komma ut varje vecka var en gåta som skalderna kunde fundera över ibland. För skaldar fanns det i tidningen. Till stor del var det Englunds förtjänst att så många unga poeter omkring 1930 kom att ha sin hemvist i Brands spalter - så även Nils Ferlin. År 1930 öppnade Carl-Emil Englund en litteratsida i Brand.

Carl Emil hade sitt hem i Tangen och dit drogs många konstnärer av den enkla anledningen att där fanns ett hem med mat (och drycker av olika slag), en säng och dessutom fick man ett vänligt bemötande uppblandat med ändlösa diskussioner om alla de stora fundamentala konflikterna, om litteratur, om politik, om kärlek, om överlevnadskonst och pacifism. I långa perioder kunde konstnärerna bo kvar där tills de en dag försvann för att snart vara på plats igen. Nils Ferlin var ofta i Tangen, sjöng, stegade, dansade, läste dikt och hängde i takkronan. Tangen var en av Ferlins fasta punkter i tillvaron i början av 30-talet.

I slutet av 1931 bestämde sig konsum i Stockholm för att anordna en liten revyunderhållning på årsfesten kommande år. Revydelens hette "konsum dansar och ler" och för arrangemangen stod Kooperativa föreståndarnas förbund KFF där Carl Emil Englund fanns med i styrelsen. Det var naturligt att han som författare fick stå för några texter i revyn och lika naturligt var det att knyta Ferlin till sig. Eftersom denna så ofta var i Tangen var det bara att sätta igång. Ferlin såg snabbt möjlighet att använda sig av några revyliknade kupletter som han gjort redan under sin tid i Filipstad. Men något nytt måste det ju vara med i alla fall. Under kvällarna och nätterna drogs det hela igång i Tangen. Mamma Eva stod för det lekamliga, kaffe, starkare drycker och cigaretter, och pappa Carl Emil för papper och penna och uppslag och så började

arbetet. Det blev sena nätter där cigarettöken låg så tät över rummen att dessa kunnat tävla med Lützens dimma. Men långsamt tog en kuplett form. Den kom att heta Hatten utav och är en representativ Ferlinkuplett. Behagligt ironiskt kommer Ferlins förakt för strebrar och klättrare fram men där finns också ett roligt porträtt av den gamle vännen och tillika värmlänningen Carl Albert Andersson, chef för hela konsum Stockholm. I kupletten finns en härlig cirkussnärt i verspiskan och en suverän rimflätning i stroferna.

Söndagen den 24 april 1932 uppfördes så KFF-revyn Konsum dansar och ler och Nils Ferlins "Hatten utav" föredrogs av skalden själv på följande sätt:

Kära, kära ni,
vi ska ligga i.
Vi ska ligga i med optimism och energi!
Så att när vi dör,
vår entreprenör
säjer till bekanta
som han hejdar sig inför:

Hatten utav för Svensson!
Man såg inte mera än en sån!
Låg i som en hund
och skötte sitt pund
och spillde det inte på hökar,
men tog sej ändå sina krökar!
Ja, Svensson va bra, det är säkert och sant,
så liten han va', va' han allmänt bekant -
Han spelte på alla tangenter,
så änkan kan leva på ränter!
Ja, det var en karl,
som man inte har
sett maken till alla dar!

Vår Carl-Albert är
mäkta populär,
ty han ger en fingervisning både här och där.
Mussepiggiskt hård,
och pampig som en lord
matar han små fåglarna där nere på Vår Gård.

Hatten utav för Calle,
som har en sån hemtrevlig skalle.
I Wien och Clarté,
och Hjo ä han me'
och talar med främmande läten,
och lockar små fiskar i näten.
I konsums berömda pensionskommitté,
och styrelsen för de' och de' och de'
han spelar på alla tangenter
för sina små prima patenter.
Ja, hipp, hipp, hurra,

vad Calle och ja´
och hans KFF är bra!

Skalden av i dag
är en blek och svag
stackare, som borde gå och vila sej ett slag -
enligt herr Tegnér,
som jag faktiskt ger,
mina blåa ögon och min aktning mer och mer.

Hatten utav för Torsten,
den rivande pennan och borsten.
Han kan sina tricks,
och Albert på Strix,
han sitter i kolingens lumpor
och läser om segrarens strumpor.
För T.T. är T.T., han far som en slips
och ger sina tips i kvadrat och ellips -
Han spelar på alla tangenter
i sorgdagar som vid adventer. -
Han är som en bäck
av sprudlande bläck
och klarar varenda häck!

Tid, som är så rik
på ramavrål och skrik
höves det naturligtvis en analog kritik -
Ack, för denna del
fattas inga fel:
stövelknektaspel är nu ett vanligt litet spel.

Hatten utav - till jorden
för alla de nyfödda orden.
Med grace och med stil
och snabb som en bil
herr Stolpe förvandlat sitt Väntrum
till mottagningsrum och till centrum.
Han spelar sin fjäder till plym i sin hatt,
på Kreuger och Freud och på ditt och på datt,
han spelar på alla tangenter,
han är både ytter och center -
Och Herman hos oss,
dess värre nu bråss
på denna lilla - koloss –

Herman i sista strofen är Herman Stolpe, bror till Sven och denne arbetade på KF.

För ovanstående bidrag och för medverkan i revyn kunde Nils Ferlin utkvittera ett honorar om 15 kronor. Men dessa pengar och kvitto på summan fick han på en bit avrivet papper efter tre

veckor och då låg han på Sabbatsbergs sjukhus.

Den Carl Albert, som omtalas i andra strofen är alltså Carl Albert Andersson. Denne var vid denna tid chef för Konsum Stockholm, senare blev han ordförande för hela KF. Därefter satt han i mer än ett kvartssekel som Stockholms stadsfullmäktiges ordförande i Stadshuset där han skänkte glans och värdighet åt staden. Carl Albert gjorde stora insatser inom såväl kommunalpolitiken som kooperationen och idrottsrörelsen. Ett tag räknades han som svensk mästare i ordförandeskap. Givetvis var han också med i den allra första styrelsen i Nils Ferlin-Sällskapet. De som var med på den tiden kan vittna om Carl Alberts otroliga förmåga att hålla roande och intressanta tal vid sällskapets banketter i publicistklubbens lokaler.